

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.
«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Divjanje fašistične justice Obsodba v procesu radi napada v Prestranku

Fašistična justica je napravila iz kriminalnega slučaja političen proces in brez dokazov obsodila obtožene Slovence skupno na 15 let 2 meca ječe.

— Trst, 13. junija. Porotna obravnava proti Petru Zeleju, Silvestru Smerduju in Ivanu Kogejju, obtoženim, da so dne 3. aprila 1926 udeležili napada na blagovni urad postaje v Prestranku, je končala snoči ob 11. zvečer. Za malokateri proces je vladalo v tukajšnjih krajih toliko zanimanje med prebivalstvom. Že splošno so si prizadevali zastopniki civilne stranke in državni pravdnik, da so dali procesu izrazito politično ozadje, zahtevajoč, da se naj obtoženci na vsak način obsodijo, čeprav ni dokazano, da so bili soudeleženi pri napadu. Državni pravdnik Pola je to izrecno naglašal v svojem govoru in poudarjal, da mora biti obsodba eksemplarna, ker bo »velikega socialnega in političnega pomena za vso Juljsko kraljino«. Zato ni čuda, če je predsednik v pondeljek odredil branitelju pravico do besede. Položaj obtožencev in branitelja je bil še težji, ker je civilno stranko zastopal tudi fašistični pokrajinski tajnik Cobolli.

Na večerajšnji obravnavi je odvetnik Robba, ki je branil Zeleja in Smerduja, končal svoj govor, naglašajoč pomanjkanje dokazov, ki bi govorili za obsodbo. Repliciral je državni pravdnik, nakar sta zopet govorila oba zago-

vornika, zahtevajoč oprostitev vsaj zaradi pomanjkanja dokazov.

Zvečer okoli 6. so se porotniki odpravili k posvetovanju, ki je trajalo nad 4 ure. Ob 10.50 je bil razglašen pravorek. Glede Zeleta so porotniki izjavili, da je sodeloval pri pripravah za napad, da pa se ga ni udeležil in da ni kriv udeležbe pri umoru mlilčnika Hugona del Fiume; z enim glasom večine so porotniki izjavili glede Smerduja, da je posredno sodeloval pri napadu. Glede Kogejja so zanikali vsa vprašanja o krivdi.

Na podlagi pravoreka je državni pravdnik predlagal za Zeleta najvišjo kazen, za Smerduja pa nad 8 let ječe. Ob 11. je predsednik prečital razsodbo: Ivan Kogej je popolnoma oproščen, Peter Zele je obsojen na 9 let 4 mesece in 15 dni ječe, Silvester Smerdu na 5 let in 10 mesecev ječe. Poleg tega imata oba obsojenca še poravnati sodne stroške in bosta po prestani kazni dve leti pod strogim policijskim nadzorom. Zele je pač ne bo zapustil. Jetičen je in tako slaboten, da komaj hodi z bergljami. Stroga obsodba je presenetila celo fanatične fašiste same, kar dokazuje, da je za obsodbo v Italiji pod fašističnim režimom zadostno, da nisi Italijan.

Trajno napeta politična situacija

Današnja seja Narodne skupščine. — Nadaljevanje razprave o obtožbi proti dr. Subotiču. — Napeto pričakovanje popoldanske seje radikalnega kluba.

— Beograd, 13. junija. Današnja seja Narodne skupščine je bila zopet precej mirna. Opozicija je nadaljevala svojo dosedanjno taktiko in je Narodna skupščina ves dopoldan razpravljala zgolj o zapisniku, na kar se je vršila še pozivka poslancev, tako da je prešla na dnevni red šele ob 12.30. O zapisniku so govorili poslanci Pucelj, dr. Drlevič, Stepan Radič in Svetozar Pribičević, zahtevajoč razne popravke, pri čemer so znova ostro žigovskali Vukičevićev režim. Debata o obtožbi proti bivšemu ministru pravde dr. Subotiču bo trajala bržkone še teden dni, ker je prijavljenih še 42 govornikov.

Veliko zanimanje vladja v vseh političnih krogih za današnje seje radikalnega poslanskega kluba, ki je sklicana za popoldne

ob 4. Na tej seji bo izvoljen poseben odbor v smislu sporazuma, ki je bil dosežen na zadnji seji kluba. V zvezi s tem se je vršila danes dopoldne v vladnem predsedstvu dveurna konferenca, katere so se poleg Vukičevića in radikalnih ministrov udeležili tudi okrog 50 radikalnih poslancev. Na tej konferenci je bilo sklenjeno, da se izvoli odbor v smislu stranknih statutov, ki predvidevajo, da bodo izvoljeni v ta odbor nosilci list iz poudeljenih okrožij. Vukičevićev hočejo na ta način izigrati glavni odbor, ker bodo izvoljeni v odbor samo nosilci vladnih kandidatnih list. Zato se splošno domneva, da bodo že na današnji seji izbruhnil novi spori, tako da bo nedavno pomirjenje postalo iluzorno.

Poskusna vožnja s Steyr-avtobusom

Ker se pri nas misli v najkrajšem času pričeti z avtomobilnim prometom, tako v mestu, kakor tudi na deželi, in so se pričeli merodajni faktorji zanimati za primerne avtomobile pri različnih tvrdkah in tovarnah, je svoje najnovejše avtomobile ofirala pri ljubljanski mestni občini tudi svetovnoznana avstrijska tovarna avtomobilov »Steyr«. Zato je večeraj dopoldne aranziral ljubljanski zastopnik tovarne »Steyr« g. Josip Kraker poskusno vožnjo z velikim in modernim, a zelo elegantnim »Steyr-avtobusom«.

Avtomobil ima 6-cilindrski motor s po 4 l cilindrske vsebine in s kapaciteto 15/70 konjskih sil. V avtomobilu ima prostora nad 30 ljudi in sicer: 22 sedežev in do 10 stojšč. Avtomobil tehta 4 tone in ima 5 ton nosilne zmoglosti ter troji kvaliteti ceste primerno 22 do 24 litrov bencina na 100 km. »Steyr-avtobusi« so predvsem grajeni za alpske pokrajine, kjer prevladujejo strmi klanci in številni, ostri ovinki in so tako za naše ceste naravnost idealno prometno sredstvo.

Izbornost, vsestransko uporabljivost in trajnost »Steyr-avtomobilov« izpričujejo dolgotrajne izkušnje, ki so jih stekle razne institucije in privatniki tudi pri nas. Mestni pogrebni zavod, reševalna postaja, mestno gasilstvo itd. imajo »Steyr-avtomobile« in se z njimi zelo zadovoljni. Tudi ljubljanska občlanska skupščina si je nabavila avtomobil pri omenjeni tovarni.

Včerajšnje poskusne vožnje so se udeležili: Podžupan prof. Jarc, občinski svetniki Likozar, Dachs in Urbas, direktor mestnega gradbenega urada inž. Prejovšek, šef mestnega gospodarskega urada nadsvetnik Jantičgaj, šef gradbenega oddelka ljubljanske

oblasti inž. Ruez, ravnatelj tvornice »Steyr«, njen ljubljanski zastopnik Jos. Kraker, novinarji in več udeležencev iz širše ljubljanske publike. Župan dr. Puc je bil po nujnih opravkih zadržan. Okrog 10. ure dopoldne je odpeljal izpred mestnega magistrata polno zasedeni avtobus ob pozornem motrenju številnega občinstva, ki mu je mogočini in lepi velikani zelo impenziral. Vožnja po vseh, s kockami tlakovani Dunajski cesti je uspela zelo dobro in ni bilo čutili najmanjšega neprijetnega tresenja, dočim vožnja s kakim starejšim vozom človeku malone iztrese dušo. Avto je brzel s hitrostjo 40 km na uro mimo Ježice čez Črnuški most ter dalje na levo po deželni cesti II. vrste skozi Gameljne, Tacen, Vižmarje, Medvođe vrh medvoškega klanca, nakar se je vrnil skozi St. Vid nazaj v Ljubljano. Med potjo se bile praktično preizkušene vse prednosti in možnosti izvrstnega motorja, ki je kljub skrajno slabi in razmočeni cesti pod sigurno roko prvovrstnega šoferja Steyrove tvornice funkcioniral brezhibno. Vožnja na mehkih, usnjatih sedežih je bila idealna in so bili udeleženci za njo zelo navdušeni, zlasti pa starosta naših igralcev g. Danilo, ki tudi ni mogel premagati izkušnje, da se ne bi popeljal »za proboc«. Tale, ja, tale bi bil pa kot nalašč za nas, da bi hodili gostovat, je dejal in krepko potegnil iz regalitke.

Upajmo, da se bomo kaj kmalu vozili h kopianju na Savo ali pa na Vič, v Moste, k Sv. Križu in še kam drugam. Ljubljana stalno raste in se širi daleč izven prvotnih mej, vasi St. Vid, Ježica, Dev. Marija v Polju, Vič itd. so postale že dobesedno predmestja Ljubljane in le železi bi bilo, da pridejo prebivalci novih hiš na periferiji do ugodne in cenene prometne zveze s središčem mesta. Z uvedbo avtobusnega prometa na omenjenih progah bi bilo zelo ustrezno tisočim uradnikom in delavcem.

Rešitev Nobileve ekspedicije vedno bolj dvomljiva

Mrtvaška ledena ladja — Brezupni reševalni poskusi — Del posadke že izgubljen — Podrobnosti o katastrofi — Skrajno neugodno vreme — Ruske pumozne ekspedicije

— Oslo, 13. junija. V tukajšnjih strokovnjaških krogih zelo skeptično presojajo položaj Nobileve ekspedicije in zelo dvomijo, da se bo rešila ekspedicija, če tudi je organizirana z vseh strani, posrečila. Ledena plošev, na kateri je pristal Nobile s sedmimi člani svoje ekspedicije, neprestano menja smer, tako da rešilne ekspedicije ni mogoče osredotočiti na gotovo točko. Radi tega morajo tudi ladje, ki so bile odposlane na pomoč, neprestano krizariti semtja, tako da pravzaprav ne pridejo nikamor.

Po zadnjih vesteh, ki jih je poslal general Nobile italijanskemu parniku »Citta di Milano«, postaja situacija vedno bolj kritična in obupna. Posadke se polašča vedno večja panika, radi narasčajočega mraza in pomanjkanja goriva pa pojemajo ljudem vidno moči. Letalo »Dornier Vail«, ki je poletelo proti severu, da ponese ponesrečencem prvo pomoč, bo dosegel Spitzbergo v najugodnejšem slučaju šele v petek.

— Rim, 13. junija. »Agenzia Stefani« objavlja komunikate, da je »Citta di Milano« včeraj zopet dobila zvezo z Nobilem, ki je bila 8 ur prekinjena. Po zadnjih vesteh se nahaja Nobile s prestanki svoje ekspedicije na 80 stopinj 38 minut severne širine in 26 stopinj 25 minut vzhodne dolžine. Iz poročil, ki jih je v predledkih poslal general Nobile, se da sklepati da je trajala katastrofa samo dve minuti. »Italia« je dne 25. maja ob 10.30 letela v višini 500 m. Vihar jo je neprestano pritiskal k tlom. Nenadoma se je začel zrakoplov naglo pogrezati in vsi manevri, preprečiti katastrofo, so ostali brezuspešni. Zrakoplov je z največjo silo zadel ob ogromno ledeno maso ter se v hipu razbil. Gondola, v kateri je bil general Nobile s sedmimi člani, se je popolnoma razbi-

la in ostala na tleh, zrakoplov, na katerem se je polomila vsa armatura, pa je vihar ponovno dvignil v zrak in odnesel v smeri proti vzhodu.

Po zadnjih vesteh je odšla tričlanska ekspedicija, opremljena z zabogo živila za 15 dni, proti jugu, da bi spotoma poiskala sledove kakšne rešilne ekspedicije in opozorila na brezupen položaj ostale posadke. Ker pa se površina ledu neprestano spreminja, ni upati, da bi ta ekspedicija dosegla severni rtič, odkoder bi lahko dobila zvezo s kopnim. Na ledu se pojavljajo neprestano novi kanali vsled česar ledene mase razpadajo. Zato je tudi položaj ostanka Nobileve ekspedicije zelo ogrožen in je posadka prisiljena da se neprestano seli, da se izogne preteči nevarnosti.

O delu posadke, ki ga je v drugi gondoli odnesel zrakoplov neznan kam, še vedno ni nikakih poročil. Po mnenju strokovnjakov je ta del posadke izgubljen in je vsaka rešitev izključena. Vremenske prilike so se zadnje dni še zelo poslabšale. Domneva se, da se je zrakoplov pozneje ponovno zaletel v kako ledeno goro ter popolnoma razbil, posadka pa je bržkone zmrznila, ker ni imela niti dovoljne zaloge živila niti kuriva.

Moskva, 13. junija. Ruski lomilec ledu »Malagim« je danes odplul iz Arhangelska na pomoč Nobileu in njegovim posadki. Ladja je opremljena z vsem potrebnim, da bo mogla prodreti skozi led. V četrtke se bo odpravila iz Leningrada druga ruska ladja »Krasin«, da prične poizvedbe po Nobileu. Ta ladja bo imela s seboj tudi trimožorno letalo, ki bo delalo izvidne polete.

— Kingsbay, 13. junija. Parnik »Citta di Milano« je od snoči 21.50 zopet v zvezi z Nobilem, kateremu pošilja spodbujajoče brzojavke in daje zdravniške nasvete za zdravljenje ranjencev.

Tragična smrt odličnega osmošolca

Iz žalosti, da bi radi živčne bolezni ne smel maturirati, si je vzel življenje mladi maturant Maks Eržen iz Rožne doline.

Danes v zgodnjih jutranjih urah sta nalezela posestnika Franc Peterca in Anton Oven iz Dravlj na nekoga obesenca, ki je visel v kozoletu posestnice Matije Ravnikarjeve. Kozolec se nahaja na polju, približno 300 m oddaljen od glavne ceste. Truplo sta odkrila okoli pol 5. zjutraj, na kar sta obvestila policijo. Policijski zdravnik dr. Avramovič je ugotovil, da je obesenec visel že najmanj eno ali dve uri in da gre očitno za samomor, kajti na truplu ni bilo nobenih znakov nasilja. Na njegovo odredbo so truplo prepeljali v mrtvašnico v Dravljje.

Kdo je samomorilec, dosedaj ni ugotovljeno. Neznane, ki je star okoli 22 let, je imel pri sebi samo radirko, rdečo-modro svinčnik in pero za okroglo pisavo. Postave je velike in sloke, ovalnega obraza, pristriženih las, pod nosom pa je imel redke brčice. Obleden je bil v pristojo rjavkasto obleko, na nogah je imel črne čevlje. Srajca je bila bela, spodnje hlače skoraj popolnoma nove, na glavi pa je imel mehak klobuk. Obesil se je na naramnice in na viličasto kravatno.

Vse kaže, da je neznanec reven dijak ali pa nižji uradnik. Kdor bi o njem kaj vedel, naj to javi policiji in sicer nadzorniku Močniku.

★

Tik pred zaključkom lista nam poročalo iz Rožne doline, da je bil dijak, ki so ga našli danes zjutraj v Dravljah, Maks Eržen iz Rožne doline. Bil je osmošolec, tik pred maturo, za katero se je s skrbo pripravjal. Radi naporega študiranja je bil v zadnjem času vedno bolj nervozen, tako da ga je oče večeraj popoldne odpeljal k zdravniku. Ta je po preiskavi očetu nujno svetoval, naj njegov sin odloži maturo, vsaj začasno pusti knjige in se posveti zdravljenju.

Od zdravnika sta odšla oče in sin na sprehod na Rožnik. Spotoma je skušal oče potolažiti nesrečnega fanta, ki se ni mogel spriznati z mislijo, da bi odložil maturo. A mladenič je bil nedostopen za vse argumente. Porabil je ugodno priliko in se izgubil v rožniškem gozdu. Oče in pozneje tudi

drugi domači so ga iskali ves večer in vso noč, a ga niso mogli najti. Šele danes dopoldne so izvedeli o njegovi pretresujoči usodi.

Tragična smrt simpatičnega maturanta, ki je bil vedno eden najboljših dijakov svojega razreda, je vzbudila v Rožni dolini splošno sočutje s fantom in njegovo nesrečno rodbino.

Žrtev avtomobilske nesreče

V ponedeljek smo poročali o avtomobilski nesreči, ki se je pripetila v žirovniškem klanecu. 24letni kleparski mojster Martia Pirečnik iz Rečice v Savinjski dolini se je pri žirovnicah z avtomobilom zaletel v železniške zapornice. Dočim je odneslo vseh šest Pirečnikovih spremljevalcev zdravo kožo, je zadobil Pirečnik težke poškodbe. Volan mu je namreč udrl prsnik koš. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico, kjer pa je večeraj zjutraj podlegel poškodbam. — Iz bolnice nam javljajo, da se je stanje šoferja Godca in Stanka Logarja, ki sta se ponesrečila na nočni avtomobilski avanturi na Sv. Petra cesti, zboljšalo in da bosta okrevala. — Tudi zagrebški dirkač Fütterer, ki se je ponesrečil v nedeljo na dirki, je že izven nevarnosti.

ZELEZNIŠKA KATASTROFA V NEMČIJL

— Nürnberg, 13. junija. Od oseb, ki so bile ranjene pri zadnji železniški nesreči, je danes umrla še ena. Število mrtvih se je tako zvišalo na 25. Listi kritizirajo slabo stanje progo in naglašajo, da je to glavni vzrok katastrofe pri Sieglsdorfu.

ZA ZNIŽANJE OBRESTNE MERE.

— Beograd, 13. junija. Narodni poslanec Novosel (KDK) je vložil v Narodni skupščini predlog zakona o znižanju obrestne mere. Predlog določa, da obrestna mera v nobenem slučaju ne sme presegati 8%, provizija pa 2%.

Julij Sauerwein v Ljubljani

Snoči je dospel iz Zagreba v Ljubljano Julij Sauerwein, zunanje-politični uradnik pariškega »Matina«. Danes dopoldne je sprejel ljubljanske novinarje v kavarni »Union« in se z njimi pogovarjal o ciljih svojega potovanja po Jugoslaviji.

Julij Sauerwein je srednje velik, ima že sive redke lase ter je korpuletne postave. Govori izredno mirno, predvarno in oprežno. Mož je tipičen francoski diplomat.

Zanimivo je, kaj je Sauerweina privedlo v Jugoslavijo. Novinarjem je izjavil, da so francoski časopisi pisali, da so se vršile v Beogradu zaradi ratifikacije nettunskih konvencij velike demonstracije ter da izgleda Beograd kakor po bombardiranju med vojno. Sauerwein je žurnalist, ki se rad informira na licu mesta o velikih dogodkih. Tako je odšel tudi na Kitajsko za časa velikih bojev med južnimi in severnimi kitajskimi četami ter poročal v »Martinu« o kitajski revoluciji.

— Ko sem prišel v Beograd, je izjavil g. Sauerwein, sem se prepričal, da posledice demonstracij niso bile tako hude, kakor se je govorilo. Sicer sem pa povsod dobil ugodnejše vtise, kakor sem pričakoval. Opazil sem povsod rastoči moralni čut za edinstvo. Čudil sem se nacionalni navdušenosti muslimanov v Sarajevu.

Na vprašanje, ali je ratifikacija nettunskih pogodb neizbežna, je Sauerwein odgovoril:

— Nettunske konvencije bo vlada, v kolikor sem informiran, ratificirala in sicer še pred koncem julija. Tudi ni drugače mogoče. Obstrukcija opozicije ratifikacijo lahko samo zavleče, preprečiti je pa ne more.

Neurejene razmere med Italijo in Jugoslavijo slijo k sprejetju konvencij. Njih odklonitev bi bila obstrukcija v mednarodni politiki. Če se sklepajo take pogodbe med dvema državama, ki nista v vsakem pogledu vsaj enako močni, potem je vedno na izgubi slabšeja država. To je v tem primeru Jugoslavija. Jugoslovenci imajo pravico ribariti na italijanski strani, vendar nobenemu ne bo padlo v glavo, da bi to storil, ker je na jugoslovenski strani Jadranskega morja rib dovolj. Pač pa bodo to pravico izkoristili Italijani.

Ravno tako ne bo vaš delavec iskal za služko pri Italijanih. To so pogubne strani pogodbe enakih pravic za slabšejo državo.

Da Italija rovari v Evropi, je tudi krivo postopanje z njo po prevratu. Tedaj bi ji morali dati kolonije. Jugoslavija ne more biti italijanska kolonija.

Sauerweinu Slovenija izredno ugaja. Popoldne se odpelje na Bled, nato pa taksvoj v domovino.

NOVI VELIKI ŽUPAN V ZAGREBU.

— Zagreb, 13. junija. Danes dopoldne je dosedanji veliki župan dr. Stopar, ki je bil večeraj vpkokojen, izročil svoje posle svojem nasledniku bankemur svetniku dr. Zrelcu, ki pa jih je prevzel le kot najstarejši uradnik, ker se ni službeno obvesčeno o svojem imenovanju za velikega župana.

POMANJKANJE VODE V ZAGREBU.

— Zagreb, 13. junija. V Zagrebu se je večeraj pojavilo občutno pomanjkanje vode. Vsi višje ležeči deli mesta, kakor Tuškanac, Pantovčak, Sv. Duh so že od večeraj opoldne brez vode, ker je vodovodni rezervarj popolnoma prazen. Uprava vodovoda je izdala danes komunikate, v katerem poziva prebivalstvo, naj z vodo štedi, ter prepoveduje vsako porabo vode za škropljenje vrtov. Dnevna poraba vode znaša v Zagrebu 250 litrov na osebo, tako da stoji Zagreb glede porabe vode na prvem mestu v državi.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22935, Berlin 13.585, London 277.8, Milan 298.9, Newyork 56.84, Pariz 233.15, Praga 168.5, Curih 10.95.
Efekti: Vojna škoda 452 den., Celjska 158 den., I. Hrvatska štedionca 990 den., Kreditni zavod 165—175, Vevče 105 den., Ruše 280—300, Stavna 56 den., Šešir 105 den.

Lesni trg: Tendenca neizpremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni suhih bukovih drv. fco. vag. nakl. post. po 17.

Dežetni pridejki: Tendenca za zito nespremenjena. Zaključena sta bila 2 in pol vagona moka.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 799.7, Berlin 13.585, London 277.8, Milan 298.9, Newyork 56.84, Pariz 233.15, Praga 168.5, Curih 10.95.

Efekti: Vojna škoda 452.
INOZEMSKA BORZA.
Curih: Beograd 9.1335, London 25.3375, Newyork 519.05, Pariz 10.40, Milan 27.29, Berlin 124.06, Praga 15.38, Dunaj 10.95.

Dnevne vesti.

Iz našega civilnega letalstva. Snoči je imel odbor Aerokluba v Ljubljani sejo, na kateri je tajnik g. dr. Rape poročal o letošnji glavni skupščini Aerokluba v Skoplju. Iz njegovega poročila sledi, da se središnja uprava Aerokluba žal ne zaveda pomena civilne avijacije za državo in da je neno delo omejeno večinoma na razne parade, za katere troši denar, ki bi ga morala porabiti za pospeševanje civilnega letalstva. Glavna skupščina je pokazala, da bi se morala središnja uprava učiti pri poedinih oblastnih odborih Aerokluba, zlasti pri ljubljanskem, ki se v polni meri zaveda pomena civilne avijacije za državo in ki v tem smislu zelo agilno deluje. Kakor smo že poročali, se bo vršila prihodnje leto v Ljubljani tekma z lahkim, v naši državi zgrajenimi avijoni. Komanda zrakoplovstva je to tekmo odobrila in določila 80.000 Din kot prvo nagrado. Tekma je že zagotovljena, ker so že prijavljeni trije konstruktorji, ki se udeležijo tekme s svojimi avijoni. Lutos v avgustu se bo vršil krožni let po Jugoslaviji, ki ga priredi oblastni odbor Aerokluba v Ljubljani s svojim avijonom »Ljubljana«. Avijon »Ljubljana« poleti iz Ljubljane v Zagreb, Novi Sad, Beograd, Skoplje, Mostar in preko Zagreba nazaj v Ljubljano. Tudi ta polet je komanda zrakoplovstva odobrila. Letala bosta pilot J. Colnar in tajnik Aerokluba dr. Rape. Naš Aeroklub dobi v kratkem tudi brezmotorno letalo, s katerim bo delal zanimive poskuse na primerem terenu v ljubljanski oblasti. V septembru se bo vršila tekma modelov.

Člani glavnega prosvetnega sveta. Prosvetni minister je določil za letošnje leto člane glavnega prosvetnega sveta, med katerimi sta vseučiliški profesor dr. Karel Ozvald in namestnik oblasnega prosvetnega inspektorja v Ljubljani dr. Karel Cepuder.

Protitalijanske demonstracije v Prizrenu. Demonstracije proti ratifikaciji neturkskih konvencij so našle odmev tudi v Prizrenu, kjer je v nedeljo zvečer priredila omladina demonstracije proti italijanskemu fašizmu. Na Skaderskem trgu se je zbrala večja skupina omladine, ki je krenila v povorki z zastavami na čelu po glavnih ulicah ter prepevala patriotske pesmi. Omladina so se pridružile množice prebivalstva in v povorki so se čuli ogorčeni klici proti fašizmu in Mussoliniu. Do incidentov ni prišlo, ker policija ni nastopila proti demonstrantom tako brezobzirno, kakor v drugih krajih.

Država se ne meni za naše učitelje v Rusiji. Zagrebčan Josip Prelčec je bil 1. 1915 ujet in je že 11 let v ruskem ujetništvu. Te dni je pisal svoicem in jih prosil, naj mu preskrbijo potrebne dokumente in denar, da se vrne domov. Njegov sin se je obrnil na znanje ministrstvo, ki je pa odgovorilo, da je potrebna poleg dokazov o državljanstvu, rojstvu in političnem prepričanju še pismena izjava, da se bo vrnil Prelčec na lastne stroške, češ, da ministrstvo nima kredita za povratek naših ujetnikov iz Rusije.

Slovinci v Ameriki. V Sheboyganu je umrl v starosti 42 let Janez Petek. Pokojni je bil doma v Lučah v Zgornji Savinjski dolini. — Istotam je preminul Josip Obstejar, rojen na Dolenjskem. V Ameriki je zapustil ženo in več otrok. V Port Washingtonu je umrl družini Volovšek 13-letni sinček Franc. — V Barbetonu je umrla Rozalija Lavrič, mati petih otrok. Podlega je težki operaciji. — V kraju Radley, država Kansas, se je obesil Anton Zupančič. Pokojni, ki je bil star 63 let, je prišel v Ameriko pred 20 leti. Godilo se mu pa ni preveč dobro in nazadnje je živel v veliki bedi. Doma je bil iz Leopna na Štajerskem. — V Newyorku, država Newyork, je umrl Anton Murn.

Učitelji — kronski penzionisti še danes. 12. junija niso dobili krvavo potrebnih dinarskih prispevkov. Baje je stvar običajna v prosvetnem ministertvu. Seveda brije vlada tako norce iz ubogih starčkov, ker nihče v njih prilog resno ne nastopa. Društvo vpok. učiteljev v Ljubljani, molči, namesto da bi energično zahtevalo učiteljske pravice. Srbski učitelji so že vsi dobili prispevke, le Hrvati in Slovenci so pozabljeni.

Nesreča nikoli ne počiva. Snoči je na Brezovici pri Ljubljani doletela precej težka nezgoda brivskega mojstra Viktorja Pavliča z Glinca. Mojster se je peljal na motornem kolesu proti Ljubljani, v temi se je pa zaletel v kmečki voz. Padel je s kolesa in se precej težko poškodoval. Morali so ga prepeljati v bolnico. — Zagarja Ivana Adamca iz Kopa pri Dolenji vasi je med delom zgrabila cirkularka in mu odrgala tri prste na desni roki. — Delavec Anton Sorrič, zaposlen pri Franu Gjezdu na Uncu, je včeraj padel z zidarskega odra in si zlomil desno nogo. — Posestnik Janez Zupan iz Predtrga pri Radovljici je včeraj popoldne doma obiral češnju. Nesreča je hotela, da je nepadoma izgubil ravnotežje in teledni na tla. Pri padcu si je zlomil desno nogo. — Na Janeza Kreka, delavca iz Budovčelj pri Zmuncu, se je med delom zvalil težak hlod in mu zlomil desno nogo. Vse poškodovance so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Ureditev zagrebskega glavnega kolodvora. Zagrebska železniška direkcija je obveščena, da dobi od prometnega ministertva 2 miliona Din za ureditev glavnega kolodvora v Zagrebu. Kolodvor dobi krite perone. Sedanji peron za Osijek in Koprivnico bo prenesen pred glavni del postopja, kjer bo zgrajen 200 m dolg kriti peron. Drugi kriti peron zgrade tam, kjer je zdaj peron za Sušak. Oba perona bosta imela 8 tirov, ki bodo spojeni s podzemnim hodnikom. Potniki bodo morali hoditi po podzemnem hodniku, ker bodo tri ograženi z železno ograjo tako, da čez tračnice ne bo mogoče hoditi. Preureditev kolodvora bo stala okrog 3 in pol milijona Din in prometno ministertvo bo moralo kredit za poldrug milijon zvišati.

S kolum po glavi. Ko se je snoči vračal 28-letni zidar Anton Jeras iz Repenji doma, ga je na cesti počakal posestnik Valentin Stopar in ga udaril s kolum po glavi. Udarec je bil tako silen, da je Jeras omahnil in obležal nezavestno. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico, kjer so ugotovili, da ima prebito lobanjo in da je poškodba zelo težka. Kaj je bil vzrok napada, ni znano.

45letnica mature na ljubljanskem učiteljsku praznujejo letos sledeči še živčni tovarši: Antosiewicz Adolf, nadučitelj v pok. v Klačau-u, Avstrija, Azman Josip, nadučitelj v pok., Breznica, Bajac Ivan, nadučitelj v pok., Št. Vid nad Ljubljano, Christof Josip, lastnik in ravnatelj drž. konc. zasebne šole v Ljubljani, Erker Alojzij, učitelj v pok., Stara Cerkev, Gorazd Fran, mestni učitelj, Ljubljana, Josin Emanuel, pisarniški ravnatelj v pok., Ljubljana, Kabaj Mihael, šolski nadzornik v pok. Bezanje nad Cerknico, Luznar Fran, nadučitelj, v pok., Primskovo, Pehani Friderik, nadučitelj v pok., Trebnje, Pogačnik Naval, operni pevec, Wien, Pirč Avgust, mestni učitelj v pok., Ljubljana, Rozman Fran, učitelj v pok., Št. Ilj pod Turjakom, in Turk Josip, šolski nadzornik v pok., Radovljica.

Prepir, ki je bil likvidiran s koso. Včeraj sta v Dobruji kosila 19-letni posestnikov sin Anton Berglez in neki Jakob Pak iz Utika. Med delom sta se sprla, beseda je dala besedo in končno je Pak s koso zamahnil proti Berglezu. Zadel ga je v glavo in ga težko ranil. S prebito lobanjo so Bergleza prepeljali v bolnico, dočim se bo Pak za svoje nepremišljeno dejanje zagovarjal pred sodiščem.

Slabo kaže. Pt. Vesnik, ki izhaja v poštnem ministertvu, je zadnji čas prinesel poasnika k pravilniku o delovnem času pri poštah, telegrafih in telefonih. Famoznega poasnika člena 7. se glasi: Doklada za izredno službo pripada pri nas vsem državnim uslužbenecem, ki opravljajo ob državnih in katoliških praznikih službo vso noč ali samo pol noči. Treba pa bo šele ugotoviti, ali se bo mogla ta doklada v tekočem proračunskem letu tudi res izplačevati. Seveda za državne uslužbence ni pare, a na drugi strani se po nepotrebnem trosijo milijoni in milijoni.

Vreme. Nebo se je na koncu umislilo in že od binkošti imamo lepo vreme. Dežja se zaenkrat še ni bati, kalni barometer je rapidno poskočil. Danes jutraj je kazal 771 mm, temperatura je znašala 15 stopinj. Včeraj je bilo oblačno v Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Splitu, lepo v Skoplju in Dubrovniku. V Ljubljani smo imeli jutraj dež, popoldne pa lepo. Najvišjo temperaturo imajo še vedno v Skoplju, kjer je znašala včeraj 33 stopinj. V Dubrovniku so imeli 32, v Splitu 31, v Beogradu 26, v Sarajevu 25, v Mariboru 23, v Ljubljani in v Zagrebu 24 stopinj.

Portovne znamke po 25 in 50 Din pretiskane na vrednost 10 Din. Poštni minister je odredil, da se portovne znamke po 25 in 50 Din, ki jih je pretiskala državna markarnica na vrednost 10 Din, takoj izroče prometu in da se pri taksiiranju nepla-

Pri slabokrvnosti, shušianju, bledolčnosti, zatečenih zlezah, lišaju in izpuščanju kože, posreduje prirodna grenčica »Franc-Josef« urejeno prebavo. Odlični zdravilski, so se pripravili, da je Franc Josef grenčica zelo priporočljiva za slabotne otroke. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specialističnih trgovinah. 26-T

tujec najboljšo hrano in sobo z razgledom na morje pri g. Vidoševiču, ki je svoje podjetje od lani znatno povečal in renoviral. Popolna oskrba stane dnevno 60 Din. V tem je vračunana soba, zajtrk (bela kava in pecivo), obed (juha, mesna jed s prikuhno, močnata jed, kruh in četrt litra vina) in večerja (pečenka s prikuho, sadje, kruh in četrt litra vina). Brez vina, močnate jedi in sadja 10 Din manj. Parnik vozi iz Splita vsak dan izveniš nedelje. Odhod iz Splita ob 14, iz Bole v Split ob 5 jutraj. 484-n

Fotoaparate kupite najboljši pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9 53-T

Ako pijes Buddha čaj uživaš že na zemlji raj!

Iz Ljubljane

—li Važno za lastnike zemljišč ob Glinščici in Malem grabnu. Z odločbo z dne 16. septembra 1925. H. br. 477 sem izdal glavnemu odboru za obdelovanje ljubljanske barja vodopravno dovoljenje za regulacijo Gradaščiće, Glinščice in Malega grabna, ki je postalo pravnomočno. Pri izvrševanju regulacijskih del na Gradaščici pa se je pokazalo, da je nujno treba zavarovati nova obrežja regulirane struge zoper pritisk talne vode, kakor tudi zoper poškodbe nadtalne meteorne vode, da se po novo reguliranih oziroma iztrebljenih jarkih odvaja voda koncentrirano v novo strugo Gradaščiće. To velja posebno glede takozvane Marnogve kanala, ki obstoji na parceli št. 1163/7. k. o. Vič in ki bi ga bilo primerno poglobiti in razširiti; poleg tega bi ga bilo podaljšati preko parcele št. 377. k. o. Trnovsko predmestje ter preko ceste XVII na Viču in kot obcestni jarek južno od ceste proti zapadni strani in sicer v dolžini 376 m ter ob parcelah št. 401/3, 404, 405, 408, 409, 411/2, 412, 415, 416, 418/2, 419, 422, 423, 426 in 427. k. o. Trnovsko predmestje. Zato razpisuje veliki župan na prošnjo imenovanega odbora po §§ 54 in 61 vodopravnega zakona kranjskega vodno-pravno obravnavo na petek dne 22. junija 1928 s sestankom ob 9. uri na imenovani cesti ob parceli št. 1163/7 k. o. Vič. Najkasneje pri tej obravnavi je treba prijavitelj vodji komisije ugovore, ki se niso že prej uveljavili ustno ali pisмено pri velikem županu ljubljanske oblasti, ker bom sicer sklepal, da se prizadeji strinjajo z nameravanimi deli in za to potrebnim odstopom ali obremenitvijo zemljiške lastnine. Na morebitne poznejše ugovore se ne bom oziral ter bom o stvari odločil, upoštevajoč poznejše le pomisleke iz javnih ozirov. Udeležence vabim, da se te razprave udeležijo. Morebitni ugovori zastopniki si naj preskrbijo pravočasno pooblastilo, da morejo dati pri razpravi dokončno izjavo. Dotični načrti so razpoloženi na vpogled udeležencem med uradnimi urami pri mestnem magistratu ljubljanskem in pri sreskrem poglavarju za okoličje v Ljubljani ter v pisarni oddelka IV. a. velikega župana ljubljanske oblasti. Tezadevni načrti so na vpogled do obravnave pri mestnem magistratu — gospodarski urad med upadnimi urami.

—li Licencovane bikov plemenjakov. V zmišlu zakona o povzdigi govedoreje morajo vsi živinorejci v ljubljanskem mestnem okolišu naznaniti pisмено ali ustno v mestnem gospodarskem uradu (Mestni trg št. 27/A. soba 13) najpozneje do 24. junija 1928 svoje bika, ki jih nameravajo uporabljati za plemenitev tujih krav in telic. Pismena s kolegom za 5 Din opremljena naznanila morajo vsebovati ime, priimek in bivaljske bikovca lastnika, popis in pasmo naznanjenega bika ter napoved o že event. licencovanju (datum in številca izdane dopustnice). Vse te mestnemu gospodarskemu uradu naznanjene bika bo še tekom tega meseca pregledala posebna po Oblastnem odboru potrjena licencovalna komisija, ki bo lastnikom najboljših pripoznanih bikov razdelila v to svrhu volirano nagrado. Čas in kraj licencovanja, kakor tudi pogoji o razdelitvi nagrade in licencovalni načrt se bo naznanilo pripravljenim živinorejcem pozneje pismenim pōtom.

—li Izredni občni zbor Ljubljanske gasilske župe. V nedeljo, dne 10. jun. se je vršil v Mestnem domu izredni občni zbor Ljubljanske gasilske župe. Udeleželi so se tega občnega zbora delegati vseh 29 gasilskih društev, ki so včlanjena v župo. Občni zbor je vodil dosedanji podnačelnik župe g. Fran Zupan iz Most, ki se je uvedoma v gniljivih besedah spominjal umrlega načelnika župe tov. Fran Barleta. Solzilnih oči so navzoči delegati počastili spomin umrlega načelnika s trikratnim — Slava. Na dnevnem redu občnega zbora je bila volitev načelnika župe. Izvoljen je bil načelnikom dosedanji podnačelnik župe in dolgoletni načelnik Prostop. gas. društva v Mostah g. Franc Zupan. Njegova izvolitev je bila z viharim odobravanjem sprejeta na znanje. Podnačelnikom župe je bil nato izvoljen četovodnik Ljublj. gas. društva g. Milko Hojan, brat tainika Jugoslov. gas. zveze g. Janjo Hojana. Za skupščino Jug. gas. zveze, ki se vrši dne 15. 7. 1928 se je poleg načelnika, podnačelnika, tainika in prisednika izvolilo delegatov podnačelnika Ljublj. gas. društva g. Frana Mežek. Po sprejetju več predlogov glede župnih zadev, osobito glede vaj, je načelnik zaključil občni zbor.

—li Ljudski kinje (Matica). Kakor je bilo že včeraj javljeno nadaljuje »Ljudski kinje« svoj zappeti program od danes naprej v prostorih Ljubljanske kina Matica. Na sporedu je izvršena film orientalskega razkošja »Libanska graščakinja« z jugoslov. filmskim umetnikom Svetislavom Petrovičem v glavni ologi. Krasna vsebina tega filma, ki je posneta po romanu P. Benoitja brez dvoma ugajala kinopubliki. Današnje

predstave se vrše izjemoma ob pol 8, in 9 uri zvečer nakar cenl občinstvo še prav posebej opozarjamo.

—li Primator ljubljanskega gradu g. Anton Prijatelj praznuje danes 87letnico rojstva. Kot najstarejšemu članu mu je društvo »Ljubljanski grad« iskreno čestitalo. Pevski odsek pa je pod vodstvom g. Leskoveca zapel podoknico, za kar se je ljubljanski iskreno zahvalil. Tudi mi mu kličemo: Še na mnoga leta!

—li Sentjakovski pevski zbor. Jutri v četrtek 14. jun. ob 8. zvečer važna pevska vaja. Po vaji sestanke. Pridite vsi in točno. — Odbor. 483-n

—li Krasne dunajske otroške oblečke od 34 Din dalje le pri Kristofič-Bučar. Stari trg, Ljubljana. 46T

—li Jugoslovansko - angleško društvo priredi v četrtek dne 14. jun. v hotelu »Tivolij« za svoje člane in prijatelje društva zabavni večer. Pričetek ob 7. zvečer. Na

sporedu je ples, solospeli, zborovo petje akademskega okteta, streljanje, igre itd. Od gostov se ne pričakuje znanje angleškega jezika: kdor povabila pomotoma ne bi prejel pravočasno, naj ga reklamira v četrtek dopoldne v hotelu »Tivolij«.

—li Izlet umetnostno-zgodovinskega društva. V četrtek, 14. t. m. ob 15. uri priredi društvo obisk stolne cerkve in semenišne knjižnice s Quaglievimi freskami. Vodil bo msgr. Viktor Šteska. Ker je le redka prilika da si moremo ogledati te umetnine, vahi odbor vse prijatelje umetnosti k ogledu. Shod v stolnici. V nedeljo, dne 17. t. m. priredi društvo izlet v Ptui. Odhod iz Ljubljane z osebnim vlakom ob 5.15 jutraj. Cilj vožnje Hajdina pri Ptuj, kjer bo izletnik pričakoval vodja izleta dr. France Stele. Ogledajo si cerkev na Bregu in obala mitreja na Hajdini in na Bregu. Popoldne ogled ptujskih cerkva, po kosilu ogled muzeja, gradu in novih odkritij v dominikanskem samostanu. Vrnitev ponoči.

Nov finančni škandal na Dunaju

Aretacija ravnatelj Afeba. — Dunajske banke oškodovane za 25 milijonov Din. — Madžarski poslanik na Dunaju skriva sleparje v svojem stanovanju.

Dunajska policija je objavila v soboto popoldne kratko poročilo, da so bili aretirani zaradi deviznih sleparij in potvorjene bilance trije generalni ravnatelji delniške družbe za trgovino z železniškimi potrebščinami, bratje dr. Nikola, Julius in Evgen Biedermann, dalje ravnatelj istega podjetja Drösler in bivši ravnatelj Kompassbanke Ellbogen. S tem kratkim policijskim poročilom je prišel na dan eden največjih bančnih škandalov. — Delniško družbo za trgovino z železniškimi potrebščinami Afeb so ustanovili l. 1920, bratje Biedermann, ki so delovali poprej na Balkanu ter vodili trgovino zlasti z balkanskimi državami in Madžarsko. Družba Afeb je nastala iz bančne delniške družbe M. L. Biedermann & Comp. Namen družbe je bil trgovati z železniškimi materijalom, ki ga je družba dobavljala zlasti na Balkan in v vzhodno Evropo. Afeb je razdeljena v osem družb, in sicer v Budimpešti, Beogradu, Berlinu, na Dunaju in v Sofiji, poleg tega ji pripada Ferrovija v Amsterdamu ter tvrdki Biedermann & Comp. v Pragi in Berlinu. Družba ima še dve tovarni v Krusčevcu in v Sofiji. V Bolgariji in Jugoslaviji ima tovarno vagonov, v Beogradu pa delavnico za konfekcioniranje.

nateljstvo, in ko so zvedeli, da Gratzovo stanovanje nima pravice ekstoritorialnosti, so brate Biedermann aretirali. Preiskava je dognala, da je družba Afeb izkazala zadnjo bilanco l. 1924. Delniški kapital je znašal 70 tisoč šilingov, čisti dobiček 14.500 šilingov je bil pa takrat prenešen na novi račun. Dividend družba od leta 1923 ni plačevala. Delnice so notirale na dunajskih borzi, toda lani njihov tečaj sploh ni bil zabeležen. — Ugotovilo se je, da je bila zlata bilanca iz l. 1926, ki so jo sestavili uradniki Kreditnega zavoda, potvorjena. Čez en mesec je delegiral Kreditni zavod uradnika, ki naj bi izvršil v Afebu kontrolo. Na zadnjem občnem zboru Afeba v decembru 1927 je neki delničar izrazil pomisleke glede bilance in malo je manjkalo, da že takrat ni prišlo do škandala. Toda zastopnik Kreditnega zavoda dr. Sträussler je v imenu upravnega sveta izjavil, da je Kreditni zavod sam skrbno pregledal bilanco in da uprava lahko jamči, da je zlata bilanca pravilno sestavljena.

Od l. 1923 družba Afeb v Avstriji ni plačevala dividend. Omejila je znatno svoje trgovske posle in zadnja leta se je držala na površju samo na ta način, da je dobivala denar s sleparskimi manipulacijami. Družba je prodajala dunajskim bankam tako zvane devizne čeke. To so čeki, izstavljeni v tujih devizah in plačljivi v tej ali oni banki v tujini. Afeb je izstavljala čeke na newyorške banke, računajoč, da bo trajalo najmanj dva tedna, predno bodo originalni čeki prezentirani v Newyorku. Toda čeki niso bili kriti. Afeb je dobila na Dunaju protivrednost v gotovini, ko pa je bil ček po 14 dneh plačljiv, si je preskrbela družba brzojavno pri dotični ameriški banki odgovarjajočo valutno vrednost na ta način, da je na Dunaju izdala nove nekritne devizne čeke. Družba je imela na Dunaju poslovne stike z dvanajstimi bankami, ki pa niso vedele druga za drugo. Na ta način preskrbljeni denar je bil zelo drag, ker so morale banke plačevati letno 40 % in zato je jasno, da to manipuliranje ni moglo dolgo trajati. Najbolj je prizadeta Kompassbanka. Banka se je zanašala na to, da sede v upravnem svetu Afeba trije zastopniki avstrijskega državnega kreditnega zavoda za javna dela, ki je v rokah države in velikih bank. Čeke 11 bank je kril kreditni zavod, čeki Kompassbanke pa niso bili kriti.

Ta afera ima tudi svoje politično ozadje. Letos v marcu je bilo že jasno, da je Afeb osleparila Kompassbanko, toda v zadevo je posegel finančni minister dr. Kieböck, ki je pritisnil na upravo Kreditnega zavoda, da bi zavod plačal Kompassbanki protivrednost 450.000 dolarjev ali okrog 3.500.000 šilingov. Toda velike banke, ki so udeležene pri Kreditnem zavodu s 40 %, so to energično odklonile in tako je prišel finančni škandal na dan. Bratje Biedermann sede sedaj v preiskovalnem zaporu. Obtožnico sestavi državni pravdnik dr. Patak. Kompassbanka je ovadila vse člane upravnega sveta Afeba, med njimi tudi predsednika dr. Bahansa in bivšega madžarskega ministra in poslanika na Dunaju dr. Gracza. Trije ravnatelji Afeba, ki jih je poslal v ravnateljstvo Kreditni zavod kot svoje revizorje, so baje dobro vedeli, da družba manipulira z deviznimi čeki, vendar pa niso ničesar ukrenili, da se to prepreči. Državni kreditni zavod je prevzel obveznosti Afeba pri Depozitni banki po njenem polomu in zato je poslal v ravnateljstvo tri člane kot nadzorne organe. Bratje Biedermann so pa izrazili to zase kot dokaz zaupanja.

NOVA ČEVČARNA Z ŽIGOM KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Boljševikom napovedujejo konec

Dopisnik londonskega »Daily Expressa« Greenworth je prepotoval sovjetsko Rusijo in po povratku v London izjavil, da se bliža konec sovjetskega režima v Rusiji. Njegova izjava sjanja so zanimiva zato, ker jih objejuje zelo razširjen list, ki se zavzema za obnovitev diplomatskih stikov z Moskvo. Kljub temu je priročil v eni zadnjih številki na prvi strani obširno poročilo svojega dopisnika, ki pravi med drugim:

Sovjetska Rusija preživlja najtežjo krizo, kar jih je preživela ta nesrečna dežela zadnjih deset let. Kriza izbruhne v polni meri morda že prihodnji mesec, če bo letošnja letina slaba. Če bo pa letina dobra, se bo kriza zavlekla še za eno leto. Polom boljševizma je neizogiben. Komunistem v Rusiji mora v kratkem priznati, da je doživel popoln fujasko. Edini izhod bi bil, če bi komunistična stranka v celoti zavrgla svoj program in se postavila na stališče meščanskih strank. Tega pa ne bo storila in zato je polom sovjetskega režima neizogiben.

Bratje Biedermann so bili aretirani v dunajskem stanovanju bivšega madžarskega zunanjega ministra in dunajskega poslanika Gustava Gracza. Dr. Gratz, ki je član predstavnštva Afeba, je izjavil kriminalnim organom, da je njegovo stanovanje ekstoritorialno in da dunajska policija v njem nima kaj iskati. Policijski uradniki so se pa telefonično obrnili na policijsko rav-

Edgar Wallace:

TRJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

»Ne, gospod, bil je popolnoma sam; lahko prisežem, da mu ni nihče prišel na dva jarda. Seveda je šlo mnogo ljudi mimo njega, toda bil sem ves čas pozoren in nisem videl ne moškega ne ženske, ki bi se mu bil le za sekundo približal na jard.«

V tem se je bil pojavil drugi stražnik; poslali so ga v Manfredovem avtomobilu na Scotland Yard, da pripelje ambulančni avto in ojačeno stražo, kakaj množica je vedno bolj narasla. Oba avtomobila sta prispela istočasno in nesrečnega Barbertona so naložili na voz. Prijatelj sta počakala da je bel avto odpeljal mrtveca, nakar sta se vrnila k svoji limuzini.

Gonsalez je sedel k vodilu. George pa je prisedel. Vso vožnjo do Curzove ceste nista izpregovorila besede.

Manfred je sam odšel v hišo, njegov spremljevalec pa je voz odpeljal v garažo. Ko se je Leon vrnil, je našel Poiccarta in Manfreda v resnem pogovoru.

»Prav ste imeli, Raymond!«
Leon je odločil sukno in jo vrgele na tla.

»Točnost vaših napovedi je skoro pozabna. Ves čas sem čakal, da se izkaže, da ste bili v zmoti, in sedaj moram priznati, da sem zaračunan, ker ste imeli prav. Rekli ste, da se bo kača vnovič pojavila, in se je res pojavila. Na, videz, povej mi zdaj mojo lastno usodo!«

Poiccartov obraz se je stemnil. Njegove mrke oči so skoro izgubile pod čelnimi gabami in košate obrvi so se mu še bolj pobesile.

»Ni treba baš, da sem videž, če sem vedel, da nam bodo odnošaji z Barbertonom naprtli kačo na vrat. Kdo je bil? Gurthra ali Pfeiffer?«

Manfred se je zamislil.
»Sodim, da je bil Pfeiffer. On je zanesljivejši od obeh. Gurthra casih napade, preveč je nervozen. Duševnega ravnovesja bi mu menda niti vi s svojim priznanim mučilnim orodjem ne vrnil. Ne, Pfeiffer je bil. O tem ni dvoma!«

»Da, res; moj bič mu je moral iti nekoliko na živce,« je odgovoril Leon. V mislih se je za trenutek pomudil pri tistem dogodku, kakor da bi bilo vedno o njem razmišljati.
»Gurter je nekaj takega kakor Je-kyll in Hyde, samo da na njem ni niti betvice čistoče. Če ga gledate, kako se v operi zavali v fotelji, si pač ne bi mislili, da si ta odlični mladi mož v zasebnem življenju jedva enkrat na mesec premenja perilo in da se zgrozi, če si sliši šumenje tekoče vode v kopalni kadi. To zveni skoro tako, kakor da bi bil morfinist. Spominjam se nečesa

sličnega iz leta 1899... toda bojim se, da sem vas prekinil.«

»Kakšne varnostne ukrepe imate na umu, Leon?« je vprašal Manfred.

»Zaradi kače?«

Leon je zmignil z rameni.

»Ukrepe, kakršnih se poslužujejo kmetje proti sršenski nadlegi. Nihče ne more zahtevati, da boš osi pokleknil na prsi in ji ob lokalni anesteziji izdrl želo. Treba je zažgati njeno gnezdo, bombardirati hangar. Nikdar se še nisem tresel za življenje; priznam pa, da mi je misel na smrt zaradi kačjega pika mrzka.«

Mračni Poiccartov obraz se je za trenutek razvedril.

»Mrzko pa vam ni, kerasti mi moje naziranje,« je pripomnil suho in Gonsalez se je na tistem vzvil od smeha.

Manfred je z rokami, prekrizanimi na hrbtu, hodil gor in dol po sobi.

»Ob desetih pet in štirideset odide iz Paddingtona vlak na Gloucester,« je rekel in pulni dihanje iz debele egiptovski cigarete. »Brzojavite Mis Goddardovi, Heavytree-Farm, naj pride z vozom na postajo. Dobro bi bilo, da bi v sedstvu farne stražila dva moža po dnevi in ponoči.«

Poiccart je odprl predal pisalne mize, vzvel iz njega zveščic in ga je predstavil.

»Ljudi bi lahko dobil v Gloucester,« je rekel. »Gordon, Williams, Thompson, Elfred... Sami zanesljivi možje; že večkrat so delali za nas.«

Manfred je priklimal.

»Pošijite svoje običajne instrukcije v pismo! Radoveden sem, komu bo poverjena preiskava Barbertonovega služaja. Če jo vzame Meadows v roke, bo dobro; z njim se da delati. Če pa pošljete Arbutnoto, bomo prisiljeni, da si informacije poiščemo na drug način.«

»Tak pokličite Elvera!« je viknil Leon.

Preteklo je nekaj minut, preden je Georg dosegel zvezo z dr. Elverom; in potem je čul z nemalim zadoščanjem, da je zadeva predana preizkušeni rok-kam inšpektorja Meadowsa, ki je bil strah in trepet ne samo zločincev nego tudi svojih lastnih ljudi.

»Odšel je, da govori z vami,« je poročal Elver. »Ko sem prispel v Scotland Yard, je bil šef že tam in baš on je prosil Meadowsa, naj se posvetuje z vami. V državnem tajništvu za notranje zadeve bo zaradi tega umora vse na nogah. Mi smo jim bili namreč dali zagotovilo, da se ti tajništvu umori ne bodo več ponavljali in da je kača za vedno mrtva.«

Manfred je stavil še nekaj vprašani.

»Boje se javnosti,« je dejal nato.

»Človek nikdar ne ve, kaj poreče masa... Toliko je pa gotovo, da seže angleška javnost vedno po istih sredstvih... Vlade sovraživci inteligentno publiko. To bo državnega tajnika notranjih zadev stalo glave! Siromak! In vendar se potič, kar more!«

S oeste se je začel vreščec glas. Manfred se je nasmehnil.

»Večerniki že prinašajo vest!... Kakopak! Kakor da bi se bilo dogodilo pred njihovim nosom.«

»A zakaj?« je vprašal Poiccart. »Kaj je zakrivil Barberton?«

»Prvi njegov pregrešek,« je odgovoril Leon, »ne da bi čakal na Manfreda, prvi njegov pregrešek je bil, da se je preveč zanimal za Mirabelo Leicestrovno. Drugi in mnogo hujši greh je storil, da se je obrnil na nas. Barberton je bil zapisan smrti, ko je prestopil prag naše hiše.«

Spodaj je zavonjalo. Poiccart je šel dol in odprl vrata nepomembnemu možaku srednjih let, ki je bil nekaj povsem drugega, za kar ga je izdajala njegova vnanost. Bil je najbistroumejši detektiv, kar jih je premoget Scotland Yard v poslednjih letih. Mož počenorumenih las in svetlega obraza s šipalnikom je vprašal vtis gledalkega igralca. Naš prijatelj s Carzonove ooste so bili njegovi stari znanci in so ga toplo pozdravili. Brez mnoge govornice je takoj prešel na predmet svojega poseta. Manfred mu je na kratko povedal, kaj se je zgodilo, nato pa mu je v nekaj besedah podal jedro svojega razgovora z Barbertonom.

»Mis Mirabela Leicestrovna...« je začel Manfred.

»Je v službi pri Oberzohmu, vem,« je bil presenetljiv odgovor.

»Davi je prispela v London in je prevzela službo asistentke v laboratoriju. Niti sanjalo se mi ni, da imata Oberzohv & Smitts laboratorij v hiši.«

»Štvar je stara šele nekaj dni,« ga je prekinil Leon. »Laboratorij je bil prirejen nalašč za Mis Leicestrovno.«

Meadows se je obrnil na Manfreda.

»Ali vam ni črnil ni besedice, zakaj hoče govoriti z Mis Leicestrovno?«

George je odkimal.

»Ne. O tej zadevi nisem mogel iz njega ničesar iztrgati.«

»Pripeljal se je z »Benguello«, ne?« je vprašal Meadows, brskaje po svoji beležnici. »Poskusiti moramo, da kaj zveemo od posadke, preden se stewardi izmenjajo. Če mornarju ne odprete ust na ladji, mu jih ne boste nikoli. Nema- ra tudi, da najdemo kaj med njegovimi stvarmi. Ali groste z menoj, Manfred?«

Tragedija Nobilove ekspedicije

Posadka »Italie« v smrtni nevarnosti. — Rešitev bo zelo težka. — Usoda Nobilove ekspedicije odvisna od pomoči sovjetske Rusije.

Kakor smo že poročali, je običal zrakoplov »Italia« v zapadnem delu Spitzbergov, približno na 80. stopinji severne širine in 28. stopinji vzhodne dolžine, kamor ga je zanesel vihar. Poročila, ki prihajajo zdaj od raznih strani o Nobilovi ekspediciji, so vedno zanimivejša. V Milanu, Kingsbayu, Oslu in Parizu tekmujejo poročevalske ustanove med seboj, da pošljejo v svet nove vesti o usodi Nobila in njegovih spremljevalcev, ki so baje še vsi živi. Ze iz prvih poročil, ki jih je poslal Nobile italijanski vladi, je razvidno, da se je gondola odtrgala od zrakoplova, ki je tako pokvarjen, da na nadaljevanje poleta sploh ni misliti. V gondoli je bilo v usodnem trenutku poleg generala Nobila še osem mož, med njimi tudi navigacijski častnik. V zrakoplovu samem je ostalo sedem mož, ki jih je vihar zanesel še kakih 30 km proti vzhodu. Nobilova ekspedicija je torej razdeljena v dve skupini, ki sta po najnovejših vesteh v veliki stiski. Največja nevarnost preči Nobilu in njegovim spremljevalcem, ki so ostali v gondoli, ker so bila vsa živila, orožje in obleka je ostala v ki je ostala v zrakoplovu, sta bila dva opazovalca, monter, trije mehaniki in živila, orožje in obleka je ostala v zrakoplovu, tako da je Nobile s svojimi tovariši izročen na milost in nemilost naključju, ki ga lahko reši ali pa pogubi. Edino upanje posadke v gondoli je, da doseže kopno, kajti vavolvi ženejo ledene gore v drugo smer.

no, da bo skušal parnik »Braganza«, ki ima na krovu letala, prodrati daleč proti vzhodu, kar bo trajalo še nekaj dni tako, da se lahko pripeti, da dosežejo letalci nesrečno ekspedicijo prepozno.

Iz poročil, ki jih je prejelo italijansko poslaništvo v Oslu, je razvidno, da bo rešitev Nobilove ekspedicije mnogo težja, nego se je prvotno mislilo, kajti posadka »Italie« ni bila razdeljena v dve, marveč v tri skupine. Prvotno se je govorilo o skupini 8 mož, med katerimi je tudi Nobile, in o drugi skupini, oddaljeni od prve 30 km. Zdaj pa poročajo še o tretji skupini 3 mož, o kateri se pa ploh ne ve, kje je. Rešitev z letali je skoraj nemogoča, ker se na ledenih gorah ne da pristati. Preostane edina možnost, da vržejo letalci na ledene gore živila in s tem rešijo posadko lakote. Nobila in njegove spremljevalce morejo rešiti samo rušilci ledu. Zato je italijansko poslaništvo v Moskvi oficijelno naprosilo sovjetsko vlado, naj pošlje na Spitzbergo lomilce ledu. Sovjetska vlada je odredila, naj odpluje takoj na Spitzbergo največji lomilec ledu. Iz Arhangelska je odplul proti Spitzbergom lomilec ledu »Maligin«. Zanimivo je, da Nobile noče izdati imen pogrešanih in ranjenih članov svoje ekspedicije. Vest, da je norveški letalec Holm našel dva člana ekspedicije, katerima so morali amputirati noge, še ni potrjena.

Parnik »Citta di Milano«, ki je v stalnih stikih z Nobilovo gondolo, je včeraj poslal posadki sledečo brezčicno brzojavko:

Sporočamo vam, da je odletel iz Italije hidroplan, ki ga vodi pilot Maddalena. Jutri mu sledi letalo tipa »Dornier-Wal«. Iz Arhangelska je odplul lomilec ledu z dvema letalom. Poleg tega vam hiti na pomoč tudi velika švedska ekspedicija s tremi letali. Upamo, da bo parnik »Hobby« lahko prodril tako daleč, da vam prihiti na pomoč letalec Larsen. Prosimo, da nam sporočite imena onih treh članov ekspedicije, ki so odšli po pomoč. Zanima nas dan in kraj njihovega odhoda, radi bi pa tudi vedeli, če so oboroženi in koliko živil so vzeli s seboj. Sporočite nam tudi ime učejnjaka, ki je z vami, imena ranjencev in njihovo stanje ter kraj, kjer se zdaj nahajate. Bodite prepričani, da storimo vse, kar je v naših močeh, da vas rešimo.

Do 30. junija se še lahko vpišete v Vodnikovo družbo

Sezite po novih srečkah

za XVI. kolo drž. razr. loterije. Načrt za to kolo je zopet predelan po vzorcu za 14. kolo Veliki dobitki so se zopet pomnožili na prejšnje število in odpade 40% izplačilo na neizrečane srečke, kar odobravajo vsi igralci.

Srečke so igralcem na razpolago v Zadržni hranilnici r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19, v Oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici šte. 4 ter v Ekspozituri »Jutra« v Šiški, Celovška cesta 56.

Najboljše
'PUCH' KOLO
in najtrpežnejše
dobi se po solidni ceni in
kupi na obroče in pri trdki
IGN. VOK, Ljubljana
Tavčarjeva ulica šte. 7.

Mnogim še ni znano,
da želodčne in črevesne bolezni, glavobol, nervozno, pomembne spenja, slab tek, slabo žilo povzroča slaba prebava, katero najučinkovitejšo odpravi znani eliksir »FIGOL«. Prepričajte se tudi vi, da preizkušena zdravila specialista »FIGOL« eliksir uredi prebavo in vam vrne zdravje. »FIGOL« izdeluje in razpošilja po pošti proti povzetju - navodilni uporabe lekarna
DR. Z. SEMELIC, DUBROVNIK 2
Poizkusna steklenica z omotom in poštino 40.— Din. Originalni zabojček s 3 steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami pa 245 Din.
Številne zdravilnice o nepočetnem delovanju »Figol« dosejajo dnevno.

Elegantno, trpežno **KOLO** je samo
Gritzner, švedsko jeklo.
Istotam najboljši pisalni stroj v treh velikostih pri
Urania
Josip Petelin-u Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi
Telefon šte. 2913.

Simpatičen uradnik
večje postave, moških let, se želi pridružiti za partedensko potovanje dobro situirani gospodini (dam). Dopise pod »Popolna diskrecija/1170 na upravo »Slov. Narodna.«

Čevljarski pomočnik
išče delo. Nastop 15. junija. Pomudbe na upravo lista pod »Vestem/1164.

Ivan Genussi
pisarstvo in tiskarstvo
Igriška ulica 10
Za delo se janič. — Cene nizke! 99-7

Kontoristinja
z večletno prakso (starejša moč), zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče stalno mesto. Nastop 1. julija. — Pomudbe na upravo »Slov. Narodna« pod »Kontoristinja/1136.

Mlad gospod
zmožen tudi nemškega jezika išče službo inšasanta ali sluga. Nastop lahko takoj. Pomudbe na upravo lista pod »Pošte«. 1152

A. Ščurk
delikaterna, specialna pečiva in zajutkovalnica
LJUBLJANA
Dunajska c. 12.
Točijo se pristna domača in tuja vina.
Dopoldan in popoldan sveži zakusek.
Spominjajte se Tabora!

Dijaka
sprejemno za prihodnje leto s celo oestrbo v bližini Vrtače. Pomudbe na upravo lista pod »Strogo nadzorstvo/1158.

Dobra šivilja
išče službo ev. prevzame delo tudi na dom. Pomudbe na upravo lista pod »Solidno delo«. 1148

Otvoritev zasebnega tečaja
za gg. mojstre in pomočnike, ki se vrši dne 3. julija t. l. — Interesenti zahtevajte prospekt; vodja tečaja Josip Steinman, Ljubljana. 1135

Trgovski lokal
za trgovino s specijirjo na prometnem kraju na delci se išče v najem. Pomudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Lokal/1160.

Flobert-puške
Lovske puške, brovnine, pištole za streljanje peov, samostrelce, topiče, zaloge lovkah in ribičih potrebščin ter umetnih oceli.
F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana.
Selenburgova ulica št. 6.

Švejk v slovenskem prevodu
Slovenci smo občudovali švejk najprej v filmu, potem na odru, a sedaj ga imamo tudi v knjigi. V vrhu vsega švejk je na primer, a tem bolj učinkovit način osmeleno vas, kar naš je možno in mogoče pred prevarom in v svetovni vojni: mladenec, švedsko, vojaško skrivništvo, štreberstvo, renegatstvo in nadutost mnogih tergov in demonejantov. Dokler bereš se zabavaš, smejaš in prijaš: »Da, prav tako je bilo l. 1914 in vse čas med vojno.«
PUSTOLOVSCINE DOBRGA VOJAKA ŠVEJKA v svetovni vojni je izdala v jako lični opremi (broširana knjiga veča Din 46, manjša Din 56)

Knjigarna Tiskovne zadruga
v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

KLIŠEJE
VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPIJE, IZDELUJE PO PREDLOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH
JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS. 29